

2024/1987

2024.7.31.

A BIZOTTSÁG (EU) 2024/1987 RENDELETE

(2024. július 30.)

az (EU) 2023/915 rendeletnek az egyes élelmiszerekben előforduló nikkell felső határértékei tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az élelmiszerekben előforduló szennyező anyagok ellenőrzésére vonatkozó közösségi eljárások megállapításáról szóló, 1993. február 8-i 315/93/EGK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 2. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2023/915 bizottsági rendelet ⁽²⁾ meghatározza az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok felső határértékeit.
- (2) A nikkell a földkéreg széles körben rendelkezésre álló összetevője, és a bioszférában mindenütt jelen van. Az élelmiszerekben akár természetes, akár emberi eredetű források révén jelen lehet.
- (3) 2015-ben az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) tudományos szakvéleményt ⁽³⁾ fogadott el a nikkell élelmiszerekben és ivóvízben való jelenlétével kapcsolatos közegészségügyi kockázatokról. A szakvélemény a nikkell krónikus, szájon át történő bevitelére vonatkozó kockázati jellemzés kritikus hatásaként a reprodukzív és fejlődési toxicitást határozta meg. A nikkellre érzékeny személyek esetében a nikkell akut, szájon át történő bevitelére kritikus hatással járhat, az ekcémás reakciók fellángolását és az allergiás reakciók rosszabbodását eredményezheti.
- (4) A nikkell élelmiszerekben és ivóvízben való előfordulására vonatkozóan 15 tagállamban álltak rendelkezésre adatok. Mivel azonban az összegyűjtött adatok 80 %-a egy tagállamból származik, a Hatóság megállapította, hogy földrajzi szempontból sokrétűbb adatokra lenne szükség ahhoz, hogy a nikkell élelmiszerekben való előfordulását az egész Unióra kiterjedően lehessen vizsgálni.
- (5) Az (EU) 2016/1111 bizottsági ajánlás ⁽⁴⁾ azt javasolta a tagállamoknak, hogy kövessék nyomon a nikkell élelmiszerekben való jelenlétét 2016-ban, 2017-ben és 2018-ban, hogy több adat álljon rendelkezésre az előfordulására vonatkozóan.
- (6) Figyelembe véve ezeket az új előfordulási adatokat, valamint az új tudományos információk rendelkezésre állását, a Hatóság 2020. szeptember 24-én az élelmiszerekben és az ivóvízben található nikkellre vonatkozóan elfogadott egy aktualizált kockázatértékelést ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ HL L 37., 1993.2.13., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1993/315/oj>.

⁽²⁾ A Bizottság (EU) 2023/915 rendelete (2023. április 25.) az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok felső határértékeiről és az 1881/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2023.5.5., 103. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/915/oj>).

⁽³⁾ Az EFSA élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete (CONTAM); Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of nickel in food and drinking water (Tudományos szakvélemény a nikkell élelmiszerekben és ivóvízben való jelenlétével kapcsolatos közegészségügyi kockázatokról). EFSA Journal 2015;13(2):4002., <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2015.4002>.

⁽⁴⁾ A Bizottság (EU) 2016/1111 ajánlása (2016. július 6.) az élelmiszerben jelen lévő nikkell nyomon követéséről (HL L 183., 2016.7.8., 70. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2016/1111/oj>).

⁽⁵⁾ Az EFSA élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete (CONTAM); Scientific Opinion on an update of the risk assessment of nickel in food and drinking water (Tudományos szakvélemény a nikkell élelmiszerekben és ivóvízben való jelenlétével kapcsolatos kockázatértékelés aktualizálásáról). EFSA Journal 2020;18(11):6268., <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2020.6268>.

- (7) A Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy a nikkel krónikus, illetve akut hatásokat is kiválthat. Mivel kritikus krónikus hatásként vetélés is felléphet, a Hatóság 13 µg/ttkg tolerálható napi bevitelt állapított meg; a Hatóság továbbá arra a következtetésre jutott, hogy e tolerálható napi bevitel túllépésére került sor kisgyermekknél, 36 hónapos és 10 éves életkor közötti gyermekeknél, valamint esetenként csecsemőknél is. Bár a fiatal korcsoportok esetében a vetélés nem releváns hatás, a tolerálható napi bevittel egyéb, e korcsoportok számára releváns hatások (például neurotoxikus hatások) ellen is védelmet lehet nyújtani. A Hatóság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a tolerálható napi bevitel túllépése egészségügyi aggályokat vethet fel e fiatal korosztályok esetében. A Hatóság továbbá arra a következtetésre jutott, hogy kritikus akut hatásként a nikkelérzékeny embereknél ekcémás reakciók fellángolása figyelhető meg, amely a népesség mintegy 15 %-át érinti, valamint hogy ezen akut hatás esetében a legkisebb megfigyelhető ártalmas hatást okozó szint 4,3 µg nikkel/testtömegkilogramm, és az e hatás elleni védelemhez egy legalább 30-as expozíciós tűréshatárra van szükség. A 30-as expozíciós tűréshatár az átlagos és a 95. percentilis értékű expozíció esetében nem érhető el, ami egészségügyi aggályokat vet fel a nikkelérzékeny személyek vonatkozásában.
- (8) Ezért az emberi egészség magas szintű védelmének biztosítása érdekében felső határértéket kell megállapítani a nikkel élelmiszerekben való előfordulására.
- (9) Az (EU) 2023/915 rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.
- (10) Észszerű határidőt kell biztosítani ahhoz, hogy az élelmiszer-vállalkozók alkalmazkodni tudjanak az e rendeletben meghatározott felső határértékekhez.
- (11) Tekintettel arra, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó élelmiszerek némelyike hosszú felhasználhatósági időtartamú, vagy hosszú felhasználhatósági idővel rendelkező termékekké dolgozható fel, lehetővé kell tenni, hogy azok az élelmiszerek, amelyeket e rendelet alkalmazásának kezdőnapja előtt jogszerűen hoztak forgalomba, továbbra is forgalomban maradhassanak.
- (12) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az (EU) 2023/915 rendelet a következőképpen módosul:

1. A 10. cikk (1) bekezdése a következőképpen módosul:
 - a) a bevezető fordulat helyébe a következő szöveg lép:

„Az a)–p) pontban említett időpontokat megelőzően jogszerűen forgalomba hozott élelmiszerek minőségmegőrzési vagy fogyaszthatósági idejükig forgalomban maradhatnak.”;
 - b) a szöveg a következő pontokkal egészül ki:

„o) 2025. július 1., az I. melléklet 3.6. pontjában a nikkelle meghatározott felső határértékek tekintetében, az I. melléklet 3.6.11.1–3.6.11.5. pontjában a nikkelle meghatározott felső határértékek kivételével;

p) 2026. július 1., az I. melléklet 3.6.11.1–3.6.11.5. pontjában a nikkelle meghatározott felső határértékek tekintetében.”
2. Az I. melléklet e rendelet mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2025. július 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2024. július 30-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

Az (EU) 2023/915 rendelet I. mellékletének „Fémek és egyéb elemek” című 3. szakasza a következő bejegyzéssel egészül ki:

„3.6.	Nikkel	Felső határérték (mg/kg)	Megjegyzések
3.6.1.	Fán termő héjas gyümölcsűek		A felső határérték az ehető részre vonatkozik. A felső határérték nem vonatkozik a zúzásra és olajfinomításra szánt, fán termő héjas gyümölcsűekre, feltéve, hogy a fennmaradó, préselt, fán termő héjas gyümölcsűeket élelmiszerként nem hozzák forgalomba. Amennyiben a fennmaradó, préselt, fán termő héjas gyümölcsűeket élelmiszerként hozzák forgalomba, a 3. cikk (1) és (2) bekezdését figyelembe véve a felső határérték alkalmazandó.
3.6.1.1.	Fán termő héjas gyümölcsűek a 3.6.1.2. pontban felsorolt termékek kivételével	3,5	
3.6.1.2.	Gesztenye, fenyőmag, dió, paradió/brazil dió és kesu/kesudió	10	
3.6.2.	Gyökér- és gumós zöldségek és hagymafélék	0,90	A felső határérték a nedves tömegre vonatkozik. A felső határérték a mosás és az ehető rész leválasztása utáni termékekre alkalmazandó. A burgonya esetében a felső határérték a hámozott burgonyára alkalmazandó.
3.6.3.	Termésükért termesztett zöldségek	0,40	A felső határérték a nedves tömegre vonatkozik. A felső határérték a mosás és az ehető rész leválasztása utáni termékekre alkalmazandó.
3.6.4.	Káposztafélék	0,50	A felső határérték a nedves tömegre vonatkozik. A felső határérték a mosás és az ehető rész leválasztása utáni termékekre alkalmazandó.
3.6.5.	Levélzöldségek		A felső határérték a nedves tömegre vonatkozik. A felső határérték a mosás és az ehető rész leválasztása utáni termékekre alkalmazandó.
3.6.5.1.	Levélzöldségek a 3.6.5.2. pontban felsorolt termékek kivételével	0,50	
3.6.5.2.	Friss fűszernövények	1,2	
3.6.6.	Hüvelyes zöldségek		A felső határérték a nedves tömegre vonatkozik. A felső határérték a mosás és az ehető rész leválasztása utáni termékekre alkalmazandó.

3.6.6.1.	Hüvelyes zöldségek a 3.6.6.2. pontban felsorolt termékek kivételével	1,0	
3.6.6.2.	Szójabab (<i>Glycine max</i>)	6,0	
3.6.7.	Szárukért termesztett zöldségek	0,40	A felső határérték a nedves tömegre vonatkozik. A felső határérték a mosás és az ehető rész leválasztása utáni termékekre alkalmazandó.
3.6.8.	Tengeri moszatok (algák)		Száritott tengeri moszatok (algák) esetében a felső határérték a forgalomba hozott termékekre alkalmazandó. Friss tengeri moszatok (algák) esetében a felső határérték a mosás és az ehető rész leválasztása utáni termékekre alkalmazandó. Friss tengeri moszatok (algák) esetében a felső határérték a szárazanyagra vonatkoztatva alkalmazandó. (*)
3.6.8.1.	Tengeri moszatok (algák) a 3.6.8.2. pontban felsorolt termékek kivételével	30	
3.6.8.2.	Wakame	40	
3.6.9.	Hüvelyesek		
3.6.9.1.	Hüvelyesek a 3.6.9.2. pontban felsorolt termékek kivételével	4,0	
3.6.9.2.	Szárazbab és száraz csillagfürt/farkasbab	12	
3.6.10.	Olajos magvak		A felső határérték nem vonatkozik a zúzásra és olajfinomításra szánt olajos magvakra, feltéve, hogy a fennmaradó, préselt olajos magvakat élelmiszerként nem hozzák forgalomba. Amennyiben a fennmaradó, préselt olajos magvakat élelmiszerként forgalomba hozzák, a 3. cikk (1) és (2) bekezdését figyelembe véve a felső határérték alkalmazandó.
3.6.10.1.	Napraforgómag	8,0	
3.6.10.2.	Földimogyoró	12	
3.6.10.3.	Szójabab	15	
3.6.11.	Gabonafélék		A felső határérték nem vonatkozik a sör vagy párlatok gyártásához használt gabonafélékre, feltéve, hogy a fennmaradó gabonamaradékot nem hozzák forgalomba végső fogyasztók számára készült élelmiszerként. Amennyiben a fennmaradó gabonamaradékot végső fogyasztók számára készült élelmiszerként hozzák forgalomba, e rendelet 3. cikkének (1) és (2) bekezdését figyelembe véve a felső határérték alkalmazandó.
3.6.11.1.	Gabonafélék a 3.6.11.2., 3.6.11.3., 3.6.11.4. és 3.6.11.5. pontban felsorolt termékek kivételével	2026. július 1-jétől 0,80	

3.6.11.2.	Durumbúza (<i>Triticum durum</i>) és rizs, a 3.6.11.3. pontban felsorolt termékek kivételével	2026. július 1-jétől 1,5	
3.6.11.3.	Előhántolt rizs	2026. július 1-jétől 2,0	
3.6.11.4.	Álgabonafélék és köles	2026. július 1-jétől 3,0	
3.6.11.5.	Zab	2026. július 1-jétől 5,0	A felső határérték a nem ehető maghéj nélküli szemes zabra vonatkozik. A nem ehető maghéj nélküli szemes zabra vonatkozó felső határérték kiszámításához 1,5-ös feldolgozási tényezőt kell alkalmazni, ami 7,5 mg/kg-os felső határértéket eredményez a nem ehető magburokkal rendelkező zab esetében.
3.6.12.	Kakaó- és csokoládétermékek ⁽¹⁴⁾		
3.6.12.1.	Tejcsokoládé 30 %-nál kisebb teljes kakaószárazanyag-tartalommal	2,5	
3.6.12.2.	Tejcsokoládé legalább 30 %-os teljes kakaó szárazanyag-tartalommal és csokoládé	7,0	
3.6.12.3.	A végső fogyasztók számára magában vagy édesített kakaópor összetevőjeként forgalomba hozott kakaópor vagy zsírcsökkentett kakaópor, vagy a végső fogyasztók számára forgalomba hozott csokoládépor (csokoládéital)	15	
3.6.13.	Anyatej-helyettesítő tápszerek, anyatej-kiegészítő tápszerek, csecsemők és kisgyermekek számára készült, speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek ⁽³⁾ és kisgyermekeknek szánt tápszerek ⁽⁴⁾		A felső határérték a forgalomba hozott termékekre vonatkozik.
3.6.13.1.	por formában forgalomba hozva, kivéve a 3.6.13.2. pontban felsorolt termékeket	0,25	
3.6.13.2.	por formában forgalomba hozva és kizárólag szójafehérje-izolátumokból vagy ezek tehéntejfehérjékkel készített keverékéből gyártva	0,40	
3.6.13.3.	folyadékként forgalomba hozva	0,10	
3.6.14.	Csecsemők és kisgyermekek számára készült, feldolgozott gabonaalapú élelmiszerek ⁽³⁾	3,0	A felső határérték a forgalomba hozott termékekre vonatkozik.
3.6.15.	Bébiételek ⁽³⁾ a 3.6.16. pontban felsorolt termékek kivételével.	0,50	A felső határérték a forgalomba hozott termékekre vonatkozik.

3.6.16.	Gyümölcslevek ⁽⁹⁾ , gyümölcsnektárok ⁽⁹⁾ és zöldséglevek, beleértve a bébiételnek szánt gyümölcsleveket ⁽⁹⁾ , gyümölcsnektárokat ⁽⁹⁾ és zöldségleveket ⁽³⁾ .		
3.6.16.1.	Gyümölcslevek, gyümölcsnektárok és zöldséglevek a 3.6.16.2. pontban felsorolt termékek kivételével	0,25	
3.6.16.2.	Passiógyümölcs/maracuja, kakaógyümölcs, valamint kisebb gyümölcsfélék és bogyósgyümölcsűek levéből vagy nektárjából és kókuszvízből készült gyümölcslevek és gyümölcsnektárok	1,0	

(*) A szárazanyag meghatározása az élelmiszerekben előforduló nyomelemek és élelmiszer-feldolgozás során keletkező szennyező anyagok mennyiségének ellenőrzése céljából végzett mintavétel és vizsgálat módszereinek megállapításáról szóló, 2007. március 28-i 333/2007/EK bizottsági rendelet (HL L 88., 2007.3.29., 29. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/333/oj>) szerint történik.”